

Executive Summary

BFL has been categorized as a Category B project, as the potential adverse environmental and social impacts on population within the Protected Areas or those living around who depend on the PA for their livelihoods or environmentally important areas are site-specific, reversible and can be readily mitigated.

Therefore, to ensure that all BFL funded projects and programs are environmentally and socially sustainable as well as in line with BFL's policies and guidelines, an Environmental and Social Management Plan (ESMP) involving stakeholder participation and timely public disclosure is required.

An Environmental and Social Management Plan (ESMP) for Sakteng Wildlife Sanctuary, describes mitigation measures/good practices at activity level which are required as per the screening protocol. All the screened activities which has potential risks to environment and social management have to prepare ESMP which include environment management and mitigation plans during pre-activity, activity implementation and closing phases. Hence, it contains description of the detailed actions including communities, roles, communication and reporting and monitoring processes required as part of the implementation. In order to ensure that the issues of all stakeholders are taken into account, it includes a stakeholder engagement plan. The plan includes identification of stakeholders, method of engagement, timing and logistics. It is a requirement for all parks and biological corridors to keep record, reporting, review, auditing and update ESMP yearly as per the planned activities.

The activities that required ESMPs for the year 2024 under Sakteng Wildlife Sanctuary are:

1. Corral Fencing Installation to Mitigate Livestock Depredation
2. Maintenance of Range Office

བཀོད་ཁྲབ་བཅུད་དོན།

འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་ཀའི་ཚེ་སློག་མ་དདུལ་འདི་མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་དང་མི་ཚེའི་འོས་འབབ་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་གྱི་དབྱེ་ཁག་ ཁ་པ་(Category B) རང་ལུ་རྒྱུ་དེ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ལས་འགུལ་འདི་ལས་བརྟེན་ཏེ་སྤྱད་སྟོབ་ས་ཁོངས་ནང་སྤྱོད་མེད་མི་སེར་དང་ ཡང་ན་ སྤྱད་སྟོབ་ས་ཁོངས་ཀྱི་མཐའ་སྐོར་ཏེ་འཚོ་བ་སྤྱད་སྟོབ་ས་ཁོངས་ལུ་བརྟེན་སྤྱོད་མེད་མི་སེར་ ཡང་ན་ གལ་ཅན་གྱི་མཐའ་སྐོར་གནས་སྟངས་ཀྱི་ས་ཁོངས་ཚུ་ལུ་གཞན་པ་འབྱུང་ནིའི་ཉེན་ ཁ་ཡོད་པ་ད་ གལ་སྲིད་གཞན་པ་འབྱུང་བ་ཅེན་ གཞན་ཉེན་ཚུ་དམིགས་གསལ་ས་གནས་ནང་རྒྱུང་མ་ཅིག་འབྱུང་ནི་དང་ གཞན་ཉེན་མར་ཕབ་རྒྱབ་ནི་དང་ ཅ་མེད་ཡང་གཏང་ཚུགས་པ་ཡིན།

དེ་འབད་མ་ལས་ འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་ཀའི་ཚེ་སློག་མ་དདུལ་ཐོག་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ཡོད་པའི་ལས་འགུལ་དང་ལས་ལྷ་ཚུ་ མཐའ་འཁོར་གནས་ རྟངས་དང་ མི་ཚེ་གཉེས་ལུ་ཡུན་བརྟེན་གྱི་པན་པ་ཡོད་པ་བཟོ་བ་གི་མ་ཚང་ འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་ཀའི་ཚེ་སློག་མ་དདུལ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལམ་སྟོན་དང་འབྲེལ་ ཐབས་ལུ་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་དང་མི་ཚེ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་དགོ་པ་ད་ མི་དམངས་གོས་བསྟུན་དང་ ཏུས་དང་ཏུས་སུ་མི་དམངས་ལུ་གསང་ བ་བཤད་ནི་འདི་དགོ་པ་ཡིན།

རང་བཞིན་གནས་སྟངས་དང་མི་ཚེ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ སློབ་ཀ་དང་སློག་ཆགས་རྒྱན་ལམ་ཚུ་ནང་ལས་སྤྲོ་ཚུ་འབད་བའི་སྐབས་ ཐབས་ལམ་ དང་བཟང་སྤྱོད་ཚུ་གསལ་སྟོན་འབད་མ་ཡིན་པ་ད་ འདི་ཡང་ལས་སྤྲོའི་གདམ་སེལ་ལམ་ལུགས་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཡིན། གདམ་སེལ་འབད་ཡོད་པའི་ལས་སྤྲོ་གི་ རང་ལས་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་དང་མི་ཚེ་ལུ་གཞན་ཉེན་ཡོད་པའི་ལས་སྤྲོ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་དང་མི་ཚེ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་ གཞི་བཟོ་དགོ། འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ ལས་སྤྲོ་འགོ་མ་བཅུགས་པའི་ཉེ་མ་གཞི་བཅུགས་འབད་བའི་སྐབས་དང་མཇུག་བསྟུན་པ་ལུ་ མཐའ་འཁོར་ གནས་སྟངས་འཛིན་སྐྱོང་དང་གཞན་ཉེན་མར་ཕབ་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཚུ་བཅུགས་དགོ་པ་ཡིན།

དེ་འབད་མ་ལས་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ ལས་སྤྲོ་མི་ཚེ་སློབ་ལུ་འགན། བརྒྱུད་དང་སྟོན་ལྷན་ལྷན་ དེ་ལས་སྤྲོ་རྟོག་ལམ་ལུགས་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་འགུལ་བཤད་ ཁ་གསལ་ཚུད་དགོ་པ་ཡིན། འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ལུ་ གལ་གཏོགས་འབད་དགོ་པའི་ཁ་གཏང་ཡོད་མི་ཚུ་གི་ཉོག་བཤད་ཚུ་ཚུད་དགོ་པའི་ཁར་ ཁ་ གཏང་ཡོད་པའི་མི་ཚུ་གི་དོན་ལུ་གལ་གཏོགས་འཆར་གཞི་དགོ། གལ་གཏོགས་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ ཁ་གཏང་ཡོད་མི་དོས་འཛིན་འབད་ནི་དང་གལ་གཏོགས་ འབད་ནིའི་ལམ་ལུགས་ དེ་ལས་གལ་གཏོགས་ཀྱི་ཏུས་ཚོད་དང་བཅའ་སྟོན་ཚུ་ཚུད་དགོ་པ་ཡིན། སློབ་ཀ་དང་སློག་ཆགས་རྒྱན་ལམ་ཡིན་ཚང་ཚུ་གི་མཆར་ གཞི་ལས་སྤྲོ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ དན་ཐོ་དང་སྟོན་ལྷན་ལྷན་ བསྐྱར་ལེབ་ ཚེས་དབྱུད་འབད་ནི། དེ་ལས་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་དང་མི་ཚེ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ འདི་ལོ་བསྟར་བཞིན་ཏུ་ཏུས་མཐུན་བཟོ་དགོ་པ་ཡིན།

སྐུ་སྤྱོད་ཀྱི་དུགས་སྤྱད་སྟོབ་ས་ཁོངས་ ཀྱི་དོན་ལུ་སྤྱི་ལོ་ **༢༠༢༥** རང་མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་དང་མི་ཚེ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་དགོ་པ་ཡོད་པའི་ལས་ ལྷ་ཚུ་ཡང་།

- ༡། སྐུ་སྤྱོད་ བཤད་འོག་ལུ་ ཏེ་ཞོར་ཚུ་ འབྲུམ་ས་དང་ རྒྱ་ཁར་གཏང་སའི་ས་ཁོངས་རམ་བསྐྱོར་བསྐྱོར་མ་ བཅུགས་ནི་དང་
- ༢། མི་རྒྱུ་སྤྱོང་འཛིན་ཡིག་ཚང་ ཉམས་བཅོས་ འབད་ནི།